

ЧИННИКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1 Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено сутність поняття «кредитоспроможність» та визначено основні чинники впливу на ефективність управління кредитоспроможністю підприємства в сучасних умовах господарювання.

Ключові слова: кредитоспроможність, ліквідність, платоспроможність, фінансове становище.

Abstract

The essence of the concept of "creditworthiness" is investigated and the main factors of influence on the efficiency of managing the creditworthiness of an enterprise in modern economic conditions are determined.

Key words: creditworthiness, liquidity, solvency, financial position.

Вступ

В умовах ринкових відносин ефективна діяльність суб'єкта господарювання можлива лише за достатності власних чи залучених фінансових ресурсів. Позиковий капітал відіграє важливу роль у підвищенні ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства, оскільки завдяки цьому воно в змозі розширити сферу та обсяг господарської діяльності, сформувати різноманітні цільові фонди, удосконалити виробничий процес, підвищити продуктивність праці, що дозволяє збільшити ринкову вартість підприємства.

Дослідженню питань пов'язаних із управлінням кредитоспроможністю підприємств присвячено наукові роботи багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема: Є. Бригам, Л. Вдовенко, В. Лагутін, Л. Лахтіонова, А. Нечипоренко, М. Савлук, Дж. Сінікі та ін. Проте динамічний розвиток економіки та поглиблення процесів глобалізації зумовлюють необхідність систематизації та подальшого дослідження процесу управління кредитоспроможністю підприємства, визначення основних чинників, що нині впливають на цей процес.

Виклад основних результатів дослідження

Управління кредитоспроможністю підприємства є важливим напрямом менеджменту, адже від ефективного здійснення цим процесом залежить вирішення багатьох завдань. Зокрема, залучення позикових коштів сприяє підвищенню рівня рентабельності діяльності, дозволяє суб'єкту господарювання своєчасно отримувати кредитні ресурси і вчасно їх повертати. Окрім того, високий рівень кредитоспроможності підвищує вартість самого підприємства, роблячи його інвестиційно привабливим.

Серед науковців існують різні підходи до визначення економічного змісту поняття «кредитоспроможність». Так, Л. Лахтіонова вважає, що кредитоспроможність «це такий фінансовий стан підприємства, який дає змогу отримати кредит і своєчасно повернути його» [2]. На думку А. Нечипоренко, під поняттям «кредитоспроможність» треба розуміти «фінансовий стан підприємства, за якого воно спроможне ефективно використовувати позикові кошти, а також вчасно повертати кредити» [5]. У нормативних актах України під кредитоспроможністю розуміється «наявність у позичальника (контрагента банку) передумов для проведення кредитної операції та його спроможність повернути борг у повному обсязі та в обумовлені договором строки» [6]. Спільним, на думку автора, у наведених вище визначеннях кредитоспроможності є те, що під цим поняттям розуміють певне фінансове становище підприємства, яке дозволяє йому без проблем отримати необхідні кредитні ресурси і своєчасно їх погасити, тобто цілком і вчасно розрахуватися за своїми борговими зобов'язаннями.

Фінансове становище підприємства формується поступово під час здійснення ним фінансово-економічної діяльності. Високий рівень кредитоспроможності є відображенням нормального фінансового становища підприємства. Іншими словами, певному фінансовому становищу підприємства притаманний відповідний рівень його кредитоспроможності.

На формування фінансового становища та кредитоспроможності підприємства впливає багато внутрішніх і зовнішніх чинників.

Серед внутрішніх чинників впливу на кредитоспроможність суб'єкта господарювання треба, на нашу думку, виділити насамперед такі:

- структура оборотних активів;
- ліквідність необоротних активів;
- величина короткострокових та довгострокових зобов'язань;
- стан корпоративної дисципліни;
- ефективність організації виробництва та маркетингової політики підприємства та ін.

До найважливіших зовнішніх чинників належать:

- соціально-економічний стан та політична ситуація в країні;
- ефективність державної фінансової та податкової політики;
- кон'юнктура кредитно-грошового ринку та ін.

Слід також зазначити, що ефективність управління кредитоспроможністю підприємства великою мірою залежить від ефективності управління його ліквідністю та платоспроможністю. Адже ці процеси взаємопов'язані – при нестачі для розвитку підприємства необхідних фінансових ресурсів воно прагне взяти позику, щоб покращити свою ліквідність та платоспроможність, тоді як низький рівень ліквідності та платоспроможності ускладнює виконання суб'єктом господарювання своїх кредитних зобов'язань.

Висновки

Отже, кредитоспроможність підприємства — це таке фінансове становище підприємства, яке дозволяє суб'єкту господарювання отримувати за необхідності потрібні кредитні ресурси і своєчасно та в повному обсязі розраховуватися за своїми борговими зобов'язаннями. Щоб залишатися конкурентоспроможним на ринку та розвиватися далі суб'єкту господарювання треба побудувати ефективну стратегію управління кредитоспроможністю, враховуючи вплив різних зовнішніх та внутрішніх чинників, а також постійно покращувати ліквідність та платоспроможність, оскільки показники кредитоспроможності, платоспроможності та ліквідності взаємопов'язані.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Лахтіонова Л.А. Аналіз фінансової стійкості суб'єктів підприємницької діяльності: монографія. К.: Знання, 2013. 1091 с.
2. Нечипоренко А.В. Планування в системі управління підприємством // Соціально-економічні реформи в контексті глобалізації та євроінтеграції. 2014. С. 45—48.
3. Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua/>.

Горелик Владислав Ігорович — студент групи МФКД-20м, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: vladgorelik99@gmail.com

Науковий керівник: **Віталій Володимирович Зянько** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Gorelyk Vladislav I. – student of the MFKD-20m group, faculty of management and information security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: vladgorelik99@gmail.com

Supervisor: **Zianko Vitalii V.** - Doctor of Economics, Professor, Head of Finance, Vinnytsia National Technical University. Vinnitsa.